

Sygn. akt IV CNP 39/16

POSTANOWIENIE

Dnia 25 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie ze skargi powoda
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Rejonowego w S.
z dnia 13 sierpnia 2013 r., sygn. akt IX C [...],
w sprawie z powództwa R. P.
przeciwko E. Spółce Akcyjnej w G.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 stycznia 2017 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 sierpnia 2013 r. Sąd Rejonowy w S. oddalił powództwo R. P. skierowane przeciwko E. S.A. w G. o zapłatę kwoty 18.000 zł, tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z jego nieruchomości w okresie od 15 listopada 2002 r. do 15 listopada 2012 r. Apelacja powoda od tego wyroku została odrzucona powodu nieusunięcia jej braku formalnego w postaci niewskazania wartości przedmiotu zaskarżenia.

Powód od wyroku Sądu Rejonowego złożył skargę o stwierdzenie jego niezgodności z prawem. Powołując się na treść art. 424¹ § 2 k.p.c. wskazywał, że w sprawie wystąpiły wyjątkowe okoliczności uzasadniające żądanie stwierdzenia niezgodności z prawem wyroku sądu pierwszej instancji, ponieważ wyroku tego nie

zaskarżył z powodu wadliwego działania sądu to jest niezasadnego odrzucenia apelacji i własnej niewiedzy co do możliwości żądania ustanowienia pełnomocnika z urzędu a także co do możliwości złożenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji, a jedynie wyjątkowo - od prawomocnego orzeczenia sądu pierwszej instancji - gdy zaszły szczególne okoliczności opisane w art. 424¹ § 2 k.p.c., a więc, gdy strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych i niemożliwa jest już zmiana lub uchylenie orzeczenia w drodze innych przysługujących środków prawnych, a niezgodność z prawem tego orzeczenia wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. Istnienie powyższych przesłanek skarżący musi wykazać wypełniając konstrukcyjne wymaganie skargi przewidziane w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. Strona zatem obowiązana jest wykazać, po pierwsze, że z wyjątkowych, obiektywnych, niezależnych od niej przyczyn nie skorzystała z przysługującego jej środka prawnego i po drugie, że niezgodność z prawem zaskarżonego orzeczenia ma charakter kwalifikowany, wynikający z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego, konstytucyjnych wolności lub praw człowieka i obywatela (por. m. in. postanowienie z dnia 2 lutego 2006 r. I CNP 4/06, OSNC 2006/6/11). Obie te, wskazane wyżej przesłanki, muszą wystąpić łącznie, a warunek wyjątkowości dotyczy ich obu (postanowienie SN z dnia 29 listopada 2006 r., II CNP 85/06). Należy przy tym podkreślić, że co do pierwszej przesłanki dyspozycją art. 424¹ § 2 k.p.c. objęte są tylko takie sytuacje, gdy nieskorzystanie z przysługującego stronie środka prawnego spowodowane było wyjątkowymi okolicznościami, obiektywnie, a nie subiektywnie, uniemożliwiającymi jego wniesienie (por. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2007 r. I CNP 5/07 i z dnia 22 marca 2007 r. II CNP 35/07, nie publ.). Wnosząc skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku, strona musi zatem wykazać, że nieskorzystanie przez nią z przysługującego środka prawnego nastąpiło z wyjątkowych powodów mających charakter siły wyższej - ciężka

choroba, katastrofa, klęska żywiołowa czy wyjątkowe okoliczności leżące po stronie osób trzecich, które obiektywnie rzecz biorąc uniemożliwiły wniesienie środka zaskarżenia (por. postanowienia z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006, Nr 6, poz. 113; z dnia 29 listopada 2006 r., II CNP 85/06, nie publ.; z dnia 7 lutego 2008 r., IV CNP 217/07, OSNC - ZD 2008, Nr 4, poz. 114; z dnia 10 sierpnia 2010 r., II CNP 38/10,). Przepis ten nie obejmuje więc przypadków, gdy nie skorzystanie ze środka odwoławczego wynikało z naruszenia przez stronę ustawowych zasad jego wnoszenia. Jeżeli skarżący w apelacji nie wskazał wartości przedmiotu zaskarżenia, co jest jej wymogiem ustawowym wynikającym z art. 368 § 2 k.p.c., i tego braku formalnego apelacji mimo prawidłowo doręzonego wezwania nie usunął, przez co doszło do odrzucenia apelacji, to nie jest to wystarczająca przyczyna poczytania braku zaskarżenia kwestionowanego obecnie wyroku za sytuację wyjątkową w rozumieniu powołanego wyżej przepisu.

Dodać też należy, że skarżący nie wykazał, że niezgodność z prawem powyższego orzeczenia wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. Nie zawarł w tym przedmiocie żadnego wyводу prawnego odnoszącego się do zaskarżonego orzeczenia a powołanie li tylko art. 64 Konstytucji RP, jako naruszonego, nie jest wystarczające.

Z przedstawionych przyczyn, na podstawie art. 424⁸ § 1 i 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.